

Bilim Akademisi'nin Döviz Kuru Krizi ve Ekonomi Politikaları Hakkında Duyurusu* **20 Aralık 2021**

Türk lirası, Merkez Bankası'nın faiz indirimine başladığı Eylül ayından bu yana sürekli olarak değer kaybetmektedir. Eylül başında 8,3 olan dolar/TL kuru 2,5 ayda %100 artarak 17 Aralık'ta 16,5'e ulaşmıştır. Diğer bir deyişle, 2,5 aylık sürede TL %50 oranında değer kaybetmiş, yurt dışından alınan her ürün ve hizmet %100 pahalalmıştır. Eylül ayından bu yana izlenen para politikasıyla körüklenen TL'deki muazzam değer kaybı Aralık ayı ortası itibarıyla *açık bir döviz kuru krizine dönüşmüştür.*

Eldeki kriz dünya konjonktürünün değil, yakın dönemde ülkemizde uygulanan para politikasının zaten zayıf olan iktisadi temeller ile birleşmesinin doğrudan sonucudur. Bu zayıf iktisadi temellere rağmen bu şiddette bir kriz makul bir para politikası ile önlenemez bir sonuç iken, para politikasının kendisi krizi tetikleme ve derinleştirme aracı olmuştur.

Hükümet ve Merkez Bankası döviz piyasasındaki gelişmeler karşısında aciz kalmakta ve uygulanmakta olan politikanın öncelikli olarak cari dengeyi sağlamaya yönelik yeni bir ekonomi politikası olduğunu iddia ederek, kurdaki kontrolsüz yükselişin enflasyonda hızlı bir artışa yol açtığını göz ardı etmektedir. Hükümetin iddiasının aksine, TL'nin değersizleşmesi şuurlu bir stratejinin değil, sürdürülemeyen kötü ekonomi politikalarının bir sonucudur. Böylesi bir kriz ortamında Türkiye'de üreticilere kalıcı bir rekabet gücü kazandırılması imkansızdır.

Bazı günlerde %10'u bile aşan oranlarda artan döviz kuru, ülke çapında piyasalarda Türk lirası cinsinden fiyat oluşumunu imkansız hale getirmiş, piyasalarda bir fiyatlama krizine yol açmıştır. Bu gelişmeler çok kısa sürede ticaret kanallarının tahribatına, yatırımların ertelenmesine, üretim ve talebin hızla daralmasına yol açacaktır.

Ekonomi biliminin kuramları ve ampirik bulguları göz ardı edilerek uygulanan bu politikalarda ısrar edilmesi durumunda, ülke çapında peş peşe şirket iflas ve kapanmalarının ve işten çıkarmaların yaşanması beklenmelidir.

Kurdaki artışın yol açtığı yüksek fiyat artışlarının toplumun farklı kesimleri ve üretim maliyetleri üzerinde yaratacağı olumsuz etkileri görebilen hükümet, bütün bu sorunlara

* Bu duyuru iktisatçı üyelerimizin katkısıyla hazırlanmıştır.

neden olan ekonomi politikasını değiştirmek yerine, bu etkileri şimdilik bertaraf etmek için kamu bütçesinden çok yüklü harcamalar yapmak, bazı vergi gelirlerinden vazgeçmek yolunda adımlar atmaktadır. Bunlara kur artışının dövizde endeksli kamu borcu üzerinden getireceği yükleri de eklediğimizde 2022 yılında kamu bütçe açığının GSYH'ya oranının bütçede öngörülen %3,5'in çok daha üzerine çıkması kaçınılmazdır. İzlener politikanın sonucu olarak kısa vadede kamu borç stokunun sürdürülebilirliği sorunu ortaya çıkacaktır.

Bütün bunların ötesinde, son yıllarda ülkede baş gösteren kurumsal erozyonun bir yansıması olarak kamu kurumları toplum nezdinde saygınlıklarını yitirmekte ve siyasi baskı altında görevlerini yapamaz konuma sürüklenmektedir. Kamuoyunun doğru bir şekilde bilgilendirilmesi için ülke çapında toplanan istatistiki verileri işlemek ve yayınlamakla görevlendirilmiş olan TÜİK'in ilan ettiği tüketici enflasyonu, büyüme ve işgücü verileri toplumun bütün kesimlerince sorgulanmaktadır.

Fiyat istikrarının yanı sıra sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeye ulaşmak ve cari dengede kalıcı iyileştirmeleri gerçekleştirmek için uygulanacak politikaların iktisadi akla uygun, diğer gelişmekte olan ülke deneyimlerinden ders çıkartmış ve Türkiye özeline uyumlulaştırılmış olması gerekir.

Ülkemizde bu tür politikaları tasarlayacak yetkinlikte iktisatılarımız vardır.

Saygılarımızla,
Bilim Akademisi Yönetim Kurulu